

Забаштанський Максим Миколайович,
д.е.н., професор,
професор кафедри управління персоналом та економіки праці,
Ломонос Руслан Ігорович,
аспірант кафедри управління персоналом та економіки праці,
Національний університет «Чернігівська політехніка»

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Анотація. Першочергове завдання для держави при створенні фінансового механізму державно-приватного партнерства є пошук найбільш ефективних методів співпраці з бізнесом, вирішення проблем, через які кожна із сторін хоче отримати більше прав та взяти на себе якомога менше ризиків та зобов'язань. Врегулювання даного конфлікту інтересів спрямоване на забезпечення результативності функціонування, формування необхідного підґрунтя для стабільного розвитку національної економіки.

Ключові слова: фінанси, фінансові ресурси, державно-приватне партнерство; фінансовий механізм; цільові програми; проекти державно-приватного партнерства.

В Україні одним із ефективних інструментів результативного функціонування національної економіки є державно-приватне партнерство. Мотивацією успішного державно-приватного партнерства є співпраця між державою та приватним бізнесом. Взаємодія та порозуміння між ними дозволяє знизити рівень фінансового навантаження на місцеві бюджети, активізувати інноваційно-інвестиційні процеси. Водночас, вагомою складовою механізму державно-приватного партнерства є процес позабюджетного інвестування в різні типи інфраструктури та об'єкти виробництва і невиробничої сфери [1].

Дане співробітництво формує передумови для отримання кращих результатів у техніко-економічних та фінансово-економічних показниках реалізації можливих проєктів, сприяє більш ефективному використанню державного і комунального майна, підвищують ефективність використання наявних фінансових ресурсів.

Ознаки державно-приватного партнерства визначені у Законі України «Про державно-приватне партнерство», серед яких ключовими є наступні [2]:

- забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера;
- відносини, які тривають (від 5 до 50 років);
- частина передачі ризиків, приватному партнеру у процесі здійснення державно-приватного партнерства;

– внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, які не заборонені законодавством.

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України на засадах державно-приватного партнерства реалізується 243 проекти (210 договорів концесії та 33 договори про спільну діяльність) [4].

На даний час у науковій і практичній літературі здійснено узагальнення можливих переваг та загроз становлення та розвитку державно-приватного партнерства, які узагальнені в таблиці 1.

Таблиця 1

Переваги державно-приватного партнерства [5]

Для держави	Для приватного бізнесу
1. Зростання обсягів та покращення якості наданих товариству послуг	1. Можливість використання бюджетних коштів до проекту
2. Раціональне управління державною власністю	2. Стабільне отримання та збільшення прибутку
3. Економія фінансових ресурсів держави	3. Підвищення репутації на ринку
4. Оптимізація розподілу ризиків	4. Залучення інноваційних технологій
5. Рівний діалог між владою та бізнесом	5. Гнучкість та оперативність при прийнятті рішень

Проте, в Україні розвиток державно-приватного партнерства, незважаючи на досить тривалий термін, не набув належного поширення, що підтверджується низьким рівнем його використання у фінансуванні масштабних державних проектів. На нашу думку, розвиток державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності та залучення приватних інвестицій у стратегічно важливі для держави сфери можливий лише за умови, коли буде забезпечено баланс економічних інтересів, а також інтересів реалізації права власності держави і приватного інвестора.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Послуги ЕУ у сфері проектного фінансування, інфраструктури та державно-приватного партнерства: сайт компанії : ТОВ «Ернст енд Янг». Електронний ресурс режим доступу: URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ppp-ukraineukr/\\$FILE/ey-ppp-ukraine-ukr.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ppp-ukraineukr/$FILE/ey-ppp-ukraine-ukr.pdf)

2. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 липня 2010 р. № 2404-VI. Верховна Рада України. Електронний ресурс режим доступу: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.

3. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2010 р.

4. Про затвердження Положення про проекти із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку (національні проекти) [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2010 № 1255. Електронний ресурс режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1255-2010-%D0%BF>.

5. Тринчук С.В. Державно-приватне партнерство – теоретичне осмислення феномену. Економіка та держава. 2009. №11. С. 208-211.